

"Bu içerik, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından öğrencilerin yazılı öncesi çalışmaları amacıyla hazırlanmıştır. Örnek soru niteliği taşımamaktadır. Hazırlanan sorular, yayımlanan senaryoların tamamındaki öğrenme çıktılarını kapsamaktadır."

1. Anadolu'nun ilk yerleşim yerlerinde yapılan kazılarda yabancı buğday, mercimek, çayır bezelyesi, arpa gibi ürünler ve bu ürünlerin depolandığı yerler bulunmuştur. Ayrıca sığır, koyun, keçi gibi hayvanların da evcilleştirildiği gözlemlenmiştir. Günlük işlerde kullandıkları çanak, çömlek, küp, testi, seramik gibi eşyaların yanında bakırdan yapılmış bız, iğne gibi eşyalar da bulunmuştur.

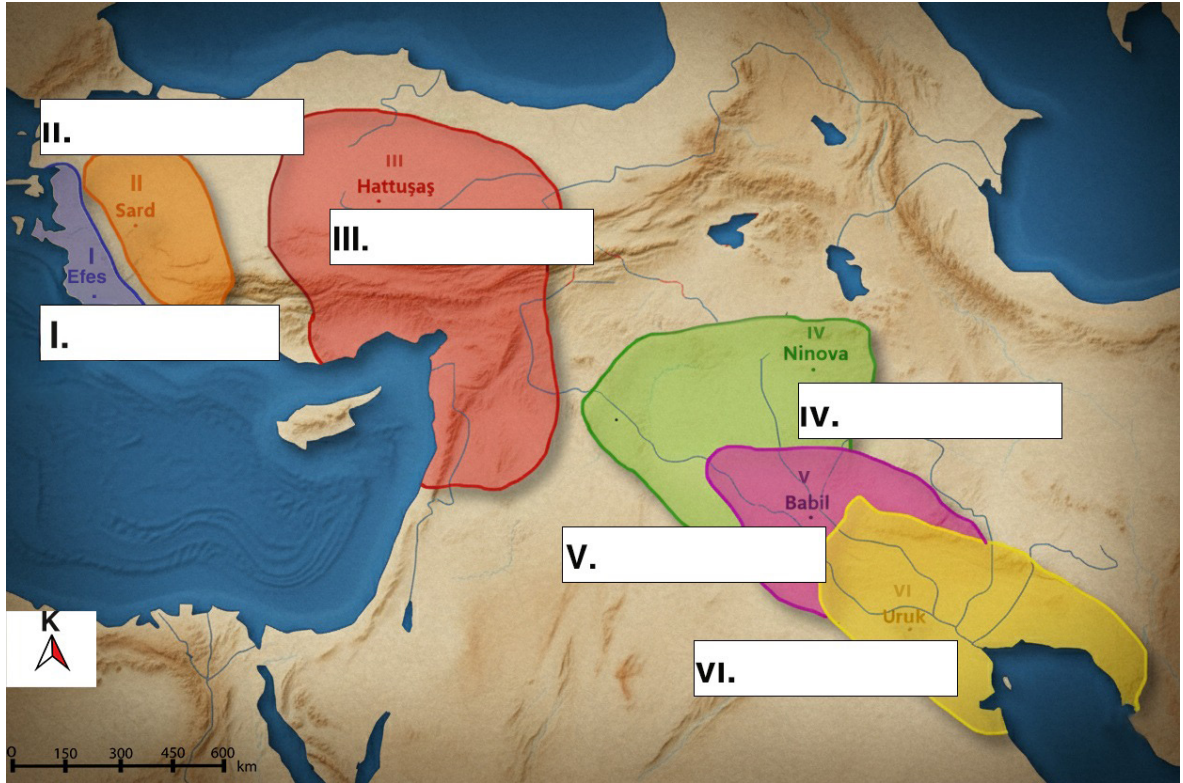
a) Metinden hareketle Anadolu'nun ilk yerleşim yerlerinde insanlar geçimlerini nasıl sağlamışlardır?

b) Anadolu'nun ilk yerleşim yerlerinde insanlar eşyalarını hangi kaynakları kullanarak yapmışlardır?

2. Tabloda Anadolu ve Mezopotamya medeniyetlerinin bazı kültürel özellikleri verilmiştir. Verilen kültürel özelliklerin karşılıklarına ait olduğu medeniyetin ismini yazınız.

Kültürel Özellikler		Medeniyet
a	Krallar yıl boyunca yaşanan olayları tanrılarına hesap vermek amacıyla kral yıllıklarına yazdırmışlardır. Önemli olayların olduğu gibi yazıldığı kral yıllıkları, tarafsız tarihçiliğin başlangıcı olarak kabul edilmektedir. Kraliçelerine "tavananna" adını vermişlerdir. Soylulardan oluşan bir "Pankuş Meclisi" kurmuşlardır.	
b	Üretilen tarım ürünlerini kayıt altına almak için kullanılan semboller sayesinde çivi yazısını icat etmişlerdir.	
c	Sınırları içinde ticaret yapan tüccarların mallarını korumak için devlet güvencesi vermişlerdir. Böylece tarihte ilk kez sigortacılığı başlatmışlardır. Parayı icat eden medeniyettir.	
ç	Dünyanın en eski kütüphanelerinden biri, MÖ 7. yüzyılda Ninova'da kurulmuştur. Bilim ve kültüre önem vermişler, binlerce eseri bu kütüphanede toplamışlardır.	
d	Şehir devletleri hâlinde yaşamış ve özgür düşünceye önem vermişlerdir. Bu durum bilim ve sanatta gelişerek şehirlerinin kültür ve medeniyet merkezi hâline gelmesini sağlamıştır. Bu medeniyette birçok bilim insanı yetişmiştir. Bu bilim insanlarından Hipokrat (tıp), Herodot (tarih), Pisagor (matematik) ilk akla gelenlerdir.	
e	Hammurabi, toplumsal hayatı düzenlemek için "Hammurabi Kanunları" olarak bilinen yazılı kanunlar hazırlatmıştır. Bu kanunlar "kisas esasına" göre yapılmıştır.	

3. Aşağıda İlk Çağ medeniyetleri haritası verilmiştir. Haritada İlk Çağ medeniyetlerinin önemli şehirleri ve kuruldukları yerler gösterilmiştir. Numaralandırılmış kutuların içine ilgili medeniyetin ismini yazınız.

4. Selin 5. sınıf öğrencisidir. O gün okulda sınıf temsilciliği için seçim yapılacağı açıklandı. Sınıf öğretmeni isteyen herkesin sınıf temsilciliği için aday olabileceğini, yapılan seçimde oy kullananların sadece bir oy hakkı olduğunu belirtti. Bunun üzerine Selin ve 4 arkadaşı sınıf temsilciliği için aday oldular. Seçim sonuçlarına göre Selin sınıf temsilcisi oldu.

Metinden hareketle yapılan seçimlerde demokrasinin hangi ilkelerinden bahsedilmiştir?

2 tanesini yazınız.

5. Demokrasi kavramı, halk egemenliği veya halkın devlet yönetiminde söz sahibi olması olarak ifade edilmiştir. Ancak bu kavram sadece devlet yönetimi ile ilgili değildir. Aynı zamanda bir davranış ve yaşayış biçimidir. Cumhuriyet ise gücünü halktan alan ve halkın yönetme yetkisine sahip olduğu bir yönetim biçimidir. Bu yönetim biçiminde halk, seçtiği devlet başkanı ve milletvekilleri aracılığıyla bu yetkiyi kullanıp ülke yönetimine katılır.

Metinden hareketle cumhuriyet ve demokrasi arasındaki farkı yazınız.

6. Elif, okuldan çıkıp eve giderken annesinin ona verdiği küçük listeyi hatırladı. Önce mahalledeki bakkala uğrayacaktı. Bakka Selim Amca'nın dükkânına geldi. Alacağı sütün ve yoğurdun üzerindeki son kullanma tarihlerini kontrol etti. Sepetine koyduğu kuruyemişlerin yerli malı olmasına dikkat etti. Alışverişi bittiğinde aldığı ürünlerin fişini almayı unutmadı. Daha sonra evine doğru yürürken kaldırımdan yürüdü, trafik işaretlerine dikkat etti ve yaya geçidini kullandı. Eve geldiğinde annesine yardım etti. Aldıkları ürünlerin boş kutularını, kâğıt ambalajlarını ve plastik şişelerini ayırdı. Evlerinin kapısının yanındaki geri dönüşüm kutularına attı.

Metne göre Elif'in davranışları etkin vatandaşın hangi özelliklerini yansıtır? Yazınız.

7. **Tabloda verilen davranışları inceleyerek her birinin olumlu ya da olumsuz olduğunu ilgili alana yazınız.**

Davranışlar	Olumlu- Olumsuz
Sınıf başkanlığı seçimlerinde oyumu kullanırım.	
Beni ilgilendirmeyen konuları görmezden gelirim.	
Haklarımı bilir ve savunurum.	
Çevremde gördüğüm olumsuzluklardan etkilenmem.	
Kararlarımda kendi ihtiyaç ve önceliklerimi dikkate alırım.	

ÖĞRENME ÇIKTISI	SORU NO
SB.5.3.2. Anadolu'da ilk yerleşimleri kuran toplumların sosyal hayatlarına yönelik bakış açısı geliştirebilme	1
SB.5.3.3. Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkılarını karşılaştırabilme	2
SB.5.3.3. Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkılarını karşılaştırabilme	3
SB.5.4.1. Demokrasi ve cumhuriyet kavramları arasındaki ilişkiyi çözümleyebilme	4
SB.5.4.1. Demokrasi ve cumhuriyet kavramları arasındaki ilişkiyi çözümleyebilme	5
SB.5.4.2. Toplum düzenine etkisi bakımından etkin vatandaş olmanın önemine yönelik çıkarımda bulunabilme	6
SB.5.4.2. Toplum düzenine etkisi bakımından etkin vatandaş olmanın önemine yönelik çıkarımda bulunabilme	7

ÇÖZÜMLER

1. a) Metinden hareketle Anadolu'nun ilk yerleşim yerlerinde insanlar geçimlerini nasıl sağlamışlardır?

- Tarım
- Hayvancılık

- b) Anadolu'nun ilk yerleşim yerlerinde insanların eşyalarını hangi kaynakları kullanarak yapmışlardır?

- Maden
- Toprak

2. Tabloda Anadolu ve Mezopotamya medeniyetlerinin bazı kültürel özellikleri verilmiştir. Verilen kültürel özelliklerin karşılıklarına ait olduğu medeniyetin ismini yazınız.

	Medeniyet
a	HİTİTLER
b	SÜMERLER
c	LİDYALILAR
ç	ASURLAR
d	İYONLAR
e	BABİLLER

3. Aşağıda İlk Çağ medeniyetleri haritası verilmiştir. Haritada İlk Çağ medeniyetlerinin önemli şehirleri ve kuruldukları yerler gösterilmiştir. Numaralandırılmış kutuların içine ilgili medeniyetin ismini yazınız.

Medeniyet	
I	İYONLAR
II	LİDYALILAR
III	HİTİTLER
IV	ASURLAR
V	BABİLLER
VI	SÜMERLER

4. Metinden hareketle yapılan seçimlerde demokrasinin hangi ilkelerinden bahsedilmiştir?

2 tanesini yazınız.

- Çoğulculuk
- Katılım
- Seçme-Seçilme
- Eşitlik

5. Metinden hareketle cumhuriyet ve demokrasi arasındaki farkı yazınız?

Cumhuriyet bir yönetim biçimi, demokrasi ise yaşayış biçimidir.

6. Metne göre Elif'in davranışları etkin vatandaşın hangi özelliklerini yansıtır?

- Kurallara uyma (trafik kurallarına uyma)
- Alışveriş sonrası fiş veya faturasını almak. (Vergisini ödeme)
- Aldığı ürünlerin son kullanma tarihlerini kontrol etmek. (Bilinçli tüketici)
- Evde annesine yardım etmek. (Sorumluluklarını yerine getirmek, sorumluluk sahibi olmak)
- Çevreye duyarlı olmak.

7. Tabloda verilen davranışları inceleyerek her birinin olumlu ya da olumsuz olduğunu ilgili alana yazınız.

Davranışlar	Olumlu- Olumsuz
Sınıf başkanlığı seçimlerinde oyumu kullanırım.	Olumlu
Beni ilgilendirmeyen konuları görmezden gelirim.	Olumsuz
Haklarımı bilir ve savunurum.	Olumlu
Çevremde gördüğüm olumsuzluklardan etkilenmem.	Olumsuz
Kararlarımda kendi ihtiyaç ve önceliklerimi dikkate alırım.	Olumsuz

5. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ

2. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SENARYOLARINA YÖNELİK SORU ÖRNEKLERİ

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolarda yer alan öğrenme çıktılarından bazılarına yönelik soru örnekleri hazırlanmıştır.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

2. dönem konu soru dağılım tablolarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

Not: Soru örneklerine ait öğrenme çıktıları, öğretmenlerimizin öğrenme çıktısı ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu öğrenme çıktılarına sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

Öğrenme Çıktısı: SB.5.3.3. Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkılarını karşılaştırmak

1. Aşağıdaki tablolarda kanunların Babil ve Hititlerde uygulanışına örnekler verilmiştir.

Babillerde Hammurabi Kanunlarına göre suç işleyen kişilere “göze göz, dişe diş” anlayışıyla cezalar verilmiştir. Ayrıca zengin ve fakir gibi toplumsal farklılıklara göre ceza miktarı da değişmiştir.

Hititler, genellikle suç işleyen kişilerin zarar verdikleri şeyleri ödemesini veya telafi etmesini istemiştir. Hititlerde cezalar belirlenirken sosyal sınıf farklılıkları esas alınmıştır.

Buna göre Hammurabi Kanunları ile Hititlerin uyguladığı kanunları karşılaştırarak bu kanunların benzer ve farklı yönlerini açıklayınız.

Öğrenme Çıktısı: SB.5.4.2. Toplum düzenine etkisi bakımından etkin vatandaş olmanın önemine yönelik çıkarımda bulunabilme

2. Semih, okula giderken genellikle toplu taşıma araçlarını tercih eder. Araçtan indikten sonra yolun karşısına yaya geçidinin, trafik işaretlerinin ya da üst geçitlerin olduğu yerlerden geçer. Okulda derslerini dinler ve parmak kaldırarak söz hakkı alır. Okul temsilciliği seçimlerinde desteklediği adaya oy verir.

Buna göre Semih'in etkin vatandaş olarak sahip olduğu özellikleri metinde verilenlerle ilişkilendirerek açıklayınız.

Öğrenme Çıktısı: SB.5.4.3. Temel insan hak ve sorumluluklarının önemini sorgulayabilme

3. Zeynep, yaşadığı mahallede sık sık çevre kirliliği nedeniyle sağlık sorunları yaşamaktadır. Mahallesinin yakınlarında bir fabrika, atıklarını nehre bırakmaktadır. Nehirdeki suyun rengi değişmiş, kokusu kötüleşmiş ve çevre kirliliği artmıştır. Zeynep ve arkadaşları bu durum nedeniyle sürekli öksürük, alerji ve baş ağrısı gibi şikâyetler yaşamaktadır.

Verilen örnek olaydan yola çıkarak temiz bir çevrede yaşama hakkını tanımlayınız.

KONU SORU DAĞILIM TABLOLARI

Konu soru dağılım tablosu, öğretim programında yer alan konu ve kazanımlarla ortak sınavlardaki soru dağılımlarının gösterildiği tabloyu ifade eder. Konu soru dağılım tabloları, sınavların kapsam geçerliğinin artırılması ve öğrencilerin sınavlara daha bilinçli hazırlanması için her sınavda hangi konu/kazanımdan kaç soru sorulacağı'nın önceden öğrencilere bildirildiği tablolardır. Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne göre konu soru dağılım tabloları öğretim yılı başında her sınav için il sınıf/alan zümreleri ve Ölçme ve Değerlendirme Merkezi Müdürlüğü ile birlikte oluşturulacak, ardından öğrencilerle paylaşılacaktır. Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak il sınıf/alan zümrelerine yardımcı olmak üzere örnek konu soru dağılım tabloları hazırlanmıştır. Bu tablolardaki örnek senaryolarda yer alan sorulardan bazıları tek, bazıları ise birden çok kazanıma erişme durumunu yansıtmaktadır.

NOT: Konu soru dağılım tabloları öğretim programında yer alan tüm kazanımlar dikkate alınarak hazırlanmış ancak tabloda sadece soru sorulması planlanan kazanımlara yer verilmiştir.

Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'na ve Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne aşağıdaki karekodları okutarak ulaşabilirsiniz.

Sosyal Bilgiler Dersi
Öğretim Programı

Millî Eğitim Bakanlığı
Ölçme ve Değerlendirme
Yönetmeliği

SOSYAL BİLGİLER 5

5. SINIF 2. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOLARI VE ÖRNEK SENARYOLAR

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce il sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolara uygun yazılı kâğıdı örnekleri hazırlanmıştır. Örnek senaryolardaki soruların sayı ve kurulumlarındaki fark, sorularda ölçülen bilişsel düzeylere göre şekillendirilmiştir.

Bilişsel düzey, öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin bilişsel alanda ulaşacağı hedef davranışların basitten karmaşığa olacak şekilde sıralanmasıyla tanımlanan düzeylerdir.

Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; ders içeriğinde öğretilen içeriğin benzer şekilde tanımlanmasını, gösterilmesini, bulunmasını, örneklendirilmesini, listelenmesini, basit bir şekilde yorumlanmasını vb. içerir.

Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; öğretilen içeriğin yeni durumlar veya günlük yaşam durumları çerçevesinde kullanılmasını, ilişkilendirilmesini, çözümlenmesini, karşılaştırılmasını, çıkarım yapılmasını, değerlendirilmesini, yeni bakış açılarının sunulmasını vb. içerir.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, il sınıf/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

Konu soru dağılım tablolarında soru dağılımları verilen örnek senaryoların her biri, örnek yazılı kâğıdı olacak şekilde verilmiştir.

Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

Not: Örnek senaryolardaki kazanımlar, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

5. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ
2. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU

SENARYO 1

Öğrenme Alanı	Kazanımlar	Soru Sayısı
İNSANLAR, YERLER VE ÇEVRELER	SB.5.3.4. Yaşadığı çevredeki afetlerin ve çevre sorunlarının oluşum nedenlerini sorgular.	1
BİLİM, TEKNOLOJİ VE TOPLUM	SB.5.4.3. Sanal ortamı kullanırken güvenlik kurallarına uyar.	1
	SB.5.4.4. Buluş yapanların ve bilim insanlarının ortak özelliklerini belirler.	1
ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM	SB.5.5.1. Yaşadığı yerin ve çevresinin ekonomik faaliyetlerini analiz eder.	1
	SB.5.5.2. Yaşadığı yer ve çevresindeki ekonomik faaliyetlere bağlı olarak gelişen meslekleri tanır.	1

1. SINAV**SOSYAL BİLGİLER 5****Örnek Senaryo 1**

Soru Sayısı	Ölçülen Bilişsel Düzey
4 soru	Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular 1, 2, 3 ve 5. sorular
1 soru	Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular 4. soru

Adı ve Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

SENARYO 1

Kazanım: SB.5.3.4. Yaşadığı çevredeki afetlerin ve çevre sorunlarının oluşum nedenlerini sorgular.

1. Çığ nedir? Açıklayınız ve oluşum nedenlerini yazınız.

Kazanım: SB.5.4.3. Sanal ortamı kullanırken güvenlik kurallarına uyar.

Mesafeli alışveriş, güvenli İnternet kullanımı, kimlik hırsızlığı gibi konular ele alınır.

2. Burak, sosyal medya hesaplarından birinin şifresini adı ve soyadı olacak şekilde belirlemiş ve hesabı ele geçiren dolandırıcılar sosyal medya üzerinden Burak'ın tüm tanıdıklarına mesaj göndererek onları dolandırmaya çalışmışlardır.

Buna göre Burak'ın sanal ortamda sorun yaşamasının nedenini ve bu soruna karşı alınabilecek önlemleri aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Burak'ın sanal ortamda sorun yaşamasının nedeni:

Bu soruna karşı alınabilecek önlemler:

SENARYO 1

Kazanım: SB.5.4.4. Buluş yapanların ve bilim insanlarının ortak özelliklerini belirler. Bilimsel düşünmenin önemine vurgu yapılır.

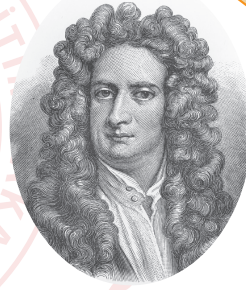
3.

Küçük yaşta matematik, astronomi, fizik, felsefe, kimya ve tıp gibi farklı bilimleri merak etmeye başladım. Zamanımın büyük bölümünü kitap okumaya ayırdım. Öğrendiklerimi sorguladım, doğruluğunu araştırdım. Bunun için farklı bitkileri kullanarak deneyler yaptım. Tıp alanında çalışmalara ağırlık verdim. Hastaları gözlemledim.

İBN-İ SÎNÂ (980-1037)

Matematikçi, fizikçi, kimyacı, felsefeci ve ayrıca mucidim. Gökyüzünü ve yıldızları inceledim, gözlemler yaptım, kitaplar okudum ve notlar aldım. Işığın özellikleri ve doğası üzerine çok sayıda deney yaptım. Bir ağacın altında otururken kafama düşen elmanın neden yere düştüğünü sorguladım ve araştırmaya başladım. Elmanın yer çekimi nedeniyle düştüğünü buldum.

NEWTON (NİVTİN) (1643-1727)

Verilen bilgilerden hareketle bu iki bilim insanının ortak özelliklerinden üçünü yazınız.

SENARYO 1

Kazanım: SB.5.5.1. Yaşadığı yerin ve çevresinin ekonomik faaliyetlerini analiz eder.
Ekonomik faaliyetlerle coğrafi özellikleri ilişkilendirir.

SB.5.5.2. Yaşadığı yer ve çevresindeki ekonomik faaliyetlere bağlı olarak gelişen meslekleri tanır.

4. Mustafa, ailesi ile birlikte Konya'nın bir köyünde yaşıyor. Geçimlerini tarımdan sağlıyorlar. Buğday yetiştiriyorlar. Mustafa'nın babası buğday ekme ve hasat etme işiyle uğraşıyor. Mustafa'nın amcası kaliteli buğday yetiştirilmesi ve buğdayın zararlı böceklerden korunması için gerekli ilaçlama çalışmalarının yapılması konularında kardeşine yardım ediyor. Buğday hasatından sonra ise Mustafa'nın dayısı buğdayı satıyor.

a. Mustafa'nın ailesinin tarımla uğraşma nedenlerini yaşadıkları yerin coğrafi özelliklerini dikkate alarak yazınız.

b. Tarıma bağlı olarak Mustafa'nın babası, amcası ve dayısı hangi mesleklerle uğraşıyor olabilir? Yazınız.

Mustafa'nın babası:

Mustafa'nın amcası:

Mustafa'nın dayısı:

Kazanım: SB.5.5.2. Yaşadığı yer ve çevresindeki ekonomik faaliyetlere bağlı olarak gelişen meslekleri tanır.

5. Akdeniz kıyı şeridinde yer alan Antalya; uzun ve sıcak geçen yaz mevsimi, doğal ve tarihî güzellikleri ile turistler için cazibe merkezidir. Bu nedenle pek çok kişi turizm sektöründe çalışmak için Antalya'ya gelmektedir.

Buna göre turizme bağlı olarak Antalya'da gelişmesi beklenen mesleklerden üçünü yazınız.

1. SINAV**SOSYAL BİLGİLER 5****5. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ
2. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU****SENARYO 2**

Öğrenme Alanı	Kazanımlar	Soru Sayısı
İNSANLAR, YERLER VE ÇEVRELER	SB.5.3.4. Yaşadığı çevredeki afetlerin ve çevre sorunlarının oluşum nedenlerini sorgular.	1
BİLİM, TEKNOLOJİ VE TOPLUM	SB.5.4.1. Teknoloji kullanımının sosyalleşme ve toplumsal ilişkiler üzerindeki etkisini tartışır.	1
	SB.5.4.2. Sanal ortamda ulaştığı bilgilerin doğruluk ve güvenilirliğini sorgular.	1
	SB.5.4.4. Buluş yapanların ve bilim insanlarının ortak özelliklerini belirler.	1
	SB.5.4.5. Yaptığı çalışmalarda bilimsel etiğe uygun davranır.	1
ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM	SB.5.5.1. Yaşadığı yerin ve çevresinin ekonomik faaliyetlerini analiz eder.	1
	SB.5.5.2. Yaşadığı yer ve çevresindeki ekonomik faaliyetlere bağlı olarak gelişen meslekleri tanır.	1

Örnek Senaryo 2	
Soru Sayısı	Ölçülen Bilişsel Düzey
7 soru	Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular Tüm sorular

1. SINAV

SOSYAL BİLGİLER 5

Adı ve Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

SENARYO 2

Kazanım: SB.5.3.4. Yaşadığı çevredeki afetlerin ve çevre sorunlarının oluşum nedenlerini sorgular.

1. Oğuz, Trabzon'un bir dağ köyünde yaşamaktadır. Oğuz'un yaşadığı köyde hava olaylarının da etkisiyle dağların yamaçlarındaki toprak örtüsü aşağıya doğru kayarak pek çok evin zarar görmesine neden olmuştur.

Buna göre Oğuz'un yaşadığı yerde hangi doğa kaynaklı afetin görüldüğünü ve bu afetin zararlarından korunmak için alınabilecek önlemlerden birini yazınız.

Kazanım: SB.5.4.1. Teknoloji kullanımının sosyalleşme ve toplumsal ilişkiler üzerindeki etkisini tartışır.

2. Aşağıda bir anneyle oğlu arasındaki konuşmaya yer verilmiştir:

Annesi: Oğlum, hadi gel yemek yiyeceğiz, sofrayı hazırlarken bana yardım et.

Ahmet: Anne oyuna girdim. Şimdi çıkarsam ban yerim.

Annesi: Nasıl bir yiyecek ki o? Hem karnını doyuracak mı? Mis gibi kuru fasulye ve pilav yaptım.

Ahmet: Anne sen de hiçbir şey bilmiyorsun. Yiyecek değil o, oyuna girdikten sonra oyundan çıkarsam bir süre yasak getiriyorlar ve o süre boyunca oyuna giremiyorum.

Annesi: Peki, ne zaman yemek yiyeceksin?

Ahmet: Oyun bittikten sonra.

Annesi: Ne kadar sürer oyun?

Ahmet: Üç belki de dört saat...

Bu konuşmadan hareketle teknoloji kullanımının aile içi ilişkiler üzerindeki etkileri ile ilgili neler söylenebilir? Açıklayınız.

SENARYO 2

Kazanım: SB.5.4.2. Sanal ortamda ulaştığı bilgilerin doğruluk ve güvenilirliğini sorgular. Medya okuryazarlığı üzerinde durulur.

3. 5. sınıf öğrencisi Özkan arkadaşlarıyla kartopu oynamaya çıktı. Akşam saatlerinde boğazı ağrıyan Özkan, bilgisayarından “Boğaz ağrısına ne iyi gelir?” sorusunun cevabını aramak için rastgele bir forum sayfasına girdi ve rastgele biriyle yazışmaya başladı. Ona cevap yazan kişi grip olduğunu ve ilaç kullanırsa ağrısının geçeceğini söyledi. İlacın adını öğrenen Özkan babaannesinin ilaç kutusunu açtı ve içinden ilacı alıp kullanmaya başladı. Fakat kullandığı ilaçtan herhangi bir fayda görmediği gibi boğaz ağrısı daha da arttı.

Buna göre Özkan’ın sanal ortamı kullanırken yaptığı hataları yazınız.

Kazanım: SB.5.4.4. Buluş yapanların ve bilim insanlarının ortak özelliklerini belirler. Bilimsel düşünmenin önemine vurgu yapılır.

4.

Küçük yaşta matematik, astronomi, fizik, felsefe, kimya ve tıp gibi farklı bilimlere merak etmeye başladım. Zamanımın büyük bölümünü kitap okumaya ayırdım. Öğrendiklerimi sorguladım, doğruluğunu araştırdım. Bunun için farklı bitkileri kullanarak deneyler yaptım. Tıp alanında çalışmalara ağırlık verdim. Hastaları gözlemledim.

İBN-İ SÎNÂ (980-1037)

Matematikçi, fizikçi, kimyacı, felsefeci ve ayrıca mucidim. Gökyüzünü ve yıldızları inceledim, gözlemler yaptım, kitaplar okudum ve notlar aldım. Işığın özellikleri ve doğası üzerine çok sayıda deney yaptım. Bir ağacın altında otururken kafama düşen elmanın neden yere düştüğünü sorguladım ve araştırmaya başladım. Elmanın yer çekimi nedeniyle düştüğünü buldum.

NEWTON (NİVTİN) (1643-1727)

Verilen bilgilerden hareketle bu iki bilim insanının ortak özelliklerinden üçünü yazınız.

1. SINAV

SOSYAL BİLGİLER 5

SENARYO 2

Kazanım: SB.5.4.5. Yaptığı çalışmalarda bilimsel etiğe uygun davranır.

Yapılan çalışmalarda yararlanılan kaynakları göstermenin ve kaynakların aslını korumanın önemi üzerinde durulur.

5. Hümeysra, bilim insanlarının insanlığa yaptığı katkılarıyla ilgili bir araştırma ödevi hazırlamak için kütüphaneye gitti. Yararlandığı kaynaklardan aldığı bilgileri düzenleyerek bir metin oluşturdu. Araştırma ödevine yararlandığı kaynakların yazarını, kaynakların adını, yayınevini, basıldığı yer ve basım tarihini belirtme gereği duymadı.

Buna göre Hümeysra yaptığı araştırma ödevinde bilimsel etiğe uygun davranmış mıdır? Nedenini açıklayınız.

Kazanım: SB.5.5.1. Yaşadığı yerin ve çevresinin ekonomik faaliyetlerini analiz eder.

Ekonomik faaliyetlerle coğrafi özellikleri ilişkilendirir.

6. Ali; doğal ve tarihî zenginlikleri bulunan, verimli topraklara ve elverişli iklime sahip, sulama imkânları olan, büyük bir ova üzerinde kurulmuş ve ulaşım olanakları gelişmiş bir kentte yaşamaktadır.

Metne göre Ali'nin yaşadığı şehirde hangi ekonomik faaliyetlerin gelişmesi beklenir?

Kazanım: SB.5.5.2. Yaşadığı yer ve çevresindeki ekonomik faaliyetlere bağlı olarak gelişen meslekleri tanır.

7. Sıla'nın yaşadığı şehir her mevsim yağış aldığından orman varlığı bakımından zengindir. Ormancılık şehirde önemli bir ekonomik faaliyet alanıdır.

Sıla'nın yaşadığı şehirde yapılan ekonomik faaliyete bağlı olarak gelişen mesleklere üç örnek yazınız.